EESTI PÄEVA-LEHT

ESTNISKA DAGBLADET

12. aastakäik
Toimetaja Juhan Kokla

Vastutav väljandja (ansv. utg.) Hans Schöler

Peatoimetus ja talitus:
EESTI MAJAS, Stockholmis, slaveskäik, Kocksgränd 3
Aadress: Box 16320
103 26 Stockholm 16
Telefon: 21 84 46

Toimetus Eskilstunas:
Toimetaja Jüri Aus
Andr.: Eesti Päevaleht, Box 120, 631 02 Eskilstuna. Tel.: 016/14 77 72
Tellimispostgiro nr. 28650

Tellimishinnad:
Aasta ..... kr. 155.—
Termin (4 kuud) ..... kr. 56.—
Kuu ..... kr 15.—

Kuulutusehind 75 öörs mm.
Arikuulutused 1 kroon mm.
Eskilstuna-Kurirens Tryckeri AB Eskilstuna 1970

Eskilstuna-Kuriren

Reedel, 27. novembril 1970

Upplaga C

Nr. 275 (3559)

Pärast kuberner-Reagani (pildil paremal) tagasivalimist Kaliifornia kuberneriks oli tema esimeste ametikaaslaste hulgas ecstlasest republikaanide juhtivtegelane Bernhard Nurmsen (vasakul). Bernhard Nurmsen on "vanaeestlane" — juba aastakümneid USA-s elanud. Ta on olnud ka Lääneranniku keskorganisatsiooni juhtivtegelane. Tema vend Hardy Nurmsen soitus sõstraga ümber Ameerika — vist samal aastal, kui Ahto Valter sõitis purjekaga üle Atlandi. Mõlemast mehest oli siis palju juttu ameerika ajakirjanduses.

MADIS ÜÜRIKE IN MEMORIAM

Surm on viinud ära Madis Üürikese sõprade ringist, mis haarab mitut riiki. Raske on suruda tema nii elavat isikumat ühe nekrology rasmi, kus kõik on nii definitiivne, lõplik. Madis karakteriseeris dünaamika, tema lõpule viidud ettevõtted omasid enemes eod järgnevatele ja jooksid paralleelselt mõtmete teiste ideede, kavade, ürituste, ülesannete ning tooga — ja ka lõbuga, sest ta ühendas oma karskest ehvilisi võimega tunda elust mõnu, vaadelda kõike alati hea poltjooni huumoriga, mis kunagi tarkusmiks ei kibestunud.

Kõik need niidid on niidi läbi lõigatud. Ta töö ja huvi Stockholmi omavalitsuse organisatsioonis ja muljal Rootsi ühiskonnas, kuj ka meie endi kultuuri erialadel — kunst, kirjandus, ajakirjandus, filateelia, numismaatika — on aga ammu juõnud välja praktilisteks saavutusteks. Muu hulgas paistab välja märgatav panus meie rahva lähema ajaloo selitamisel ja kultuuri edendamisel mõ kvantiteedi kui kvaliteedi suhtes. On ju viimane seoind olnud probleemiga kuidas kira hoida lõgunemist isoleeritud kiliukesteks eri maadel asuvate pagulasgruppide näol, mis teineteisest ja kodumaast eraldatud kauguste ja veel raksemini ületatavate takistuste läbi. Madis Üürikese järjekindlalt ja visalt kinnipeetud sihi on olnud taletades eestlaste kultuuri tuuma ja omavahelist sidet arendada edasi eri kultuurivõljendeid neid vaagides maailmatseeme ja arengupa.

Kuid mida siles niiud taipame, on raskem kaotus — tema jaik. Eeskätt tema perekonnale, kes kaotab liig vara oma toe. Siis sõpradele, kes samuti on tunnetanud Madist kui iht kindlat pidepunkti tema rahu ja taskasluksusega, mis age ei takistanud teda kiiresti tegutsemast, kui oli vaja ahi nõu või jõuga. Aga ka suurele osale meie ühiskonnast, mille organiseerimisega poliitilises, kultuuri — kui ka muudes sektorites Madis Üürike — mitte soovist domineerida, vaid tõtu oma energiale — on jäädvustanud oma isikupärase profiili, on surma läbi tekkinud tühimik vahaalt tejutav. Vastamata, ei ta pidi vaevalt vileküimpesena meie hulgast lahkuma, oli tal selja taga sajad ürituset ja ülesanded, mis täitsid pea iga tema päeva alates kolmkümmend aastat tagasi üliõpilaskonnas kuni viimase nädalani. Madis Üürike oli intensiivne inimene.

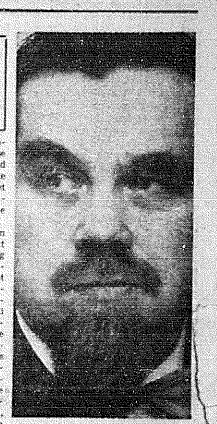

Madis Üürike

Alles kaks nädalat tagasi nägime teda Jakobi kirikus selamas oma akadeemilise pere lahkunud liikme kirstu juures, nüüd saadame meie teda ära valkselt mõeldes: Sa trotsidd karmi saatust. Sa jõudsid eneseteostamisele. Sa võid puhata rahus!

ENNO PENNO

*

Madis Üürike oli inimesi, kes oma lühikese elues jookssu suutis ära teha elutöö, millega paljud ei tule toime märksa pikemate aastate jooksul. Ta oli kehastunud energia ja aktiivsus, esitatud kõige meeldivamas vormis. Kui vaadata vaid tema ametilist rakendust tervel real vastutavatel kohtadel rootsi ühiskonnas ja lisada selele kõik tema mittepalgelised rakendumised eesti ühiskonnas, eriti aga kultuuri sektoris, siis siiler mõistame, mida see sõike Lääneranna mees suutis ja võis. Selleg jõoolest tundis ta mõnikord muret: "Kas ma olen suutnud teha kõike, mida peaks teõema?" See mure kehtis eriti tema ühiskondliku aktiivsuse, mis oli telle eestlasena lähim ja ülilähim.

Üheks sektoriks, kus Madis Üürike oli sonja südamega ja rahvusliku kohustundega rakendunud kuni aastat tagasitõmbumiseni ja toimetajana, vaid ka osa võtles eesti ajakirjandusse ilmamise kindlustamisest siin Rootsis. Kolleegid ja sõbrad Eesti Päevalehe ümber mõtleval suutmisele panusele. Vähe on mehi Madis Üürikese kapsatiteedis, formaadis ja inimlikkuses.

Seda tunduvam on tühi kohi tema järele. Paljastame pead viimseks austuseks.

KLA

Idasaadiku enesemõrva katse läänes

ATEENA — Ateenas viidi haiglasse Tshehhoslovakkia suursaadik Kreekas, Pavol Majling, kes oli ilmselt soortiannd enesetapukatse ja tulistanud enesele kuuli suhu. Arstide arvates ei ole ta seisukord elukardetav.

● USA-s elnuev noor eesti kunstnik Ärville Fuström esines 14. ja 15. novembril Toronto Eesti Maja väikeses saalis iseseisva näitusega oma loomingust. See on temal esimene ulatuslikum esinemine Torontos.

E.V. esindaja Washingtonis

WASHINGTON (EPL) — E.V. esindaja Ernst Jaakson, sõitis Washingtonist, kus läi ette, 18. novembril oli kokkuvõtmisi välisministeeriumis ametialaste küsimuste lahendamiseks. Sama päeva õhtul viibis ta Läti Vabariigi saatkonnas, kus Läti esindaja dr. A. Dinbergs Läti 52. aastapäeva puhul oli korraldanud vastuvõtu diplomaatkonnale.

E. Jaaksoni Washingtonis viibimase puhul toimus seal järjekordne Balti vabariikide esindajate nõupidamine ühiste probleemide lahendamiseks. Sellest võitsid osa peale E. Jaaksoni Läti esindaja dr. A. Dinbergs ja Leedu esindaja J. [illegible]

*

Prantsuse riigimehe ja endise presidendi kindral De Gaulle surma puhul saatis E.V. Esindaja E. Jaakson Eesti Vabariigi saatuseavalduse Prantsuse saadikule Washingtonis, kellelt saabus teade De Gaulle'i surmast ja sel puhul leseteenistuse korraldamisest Washingtoni ühes katoliku kirikus ka E.V. sinsele esinduselle.

E. Jaakson käis Eesti poolt kaastundeavalduse allkirja andmas ka New Yorgis. Prantsuse kindralkonsulaadis, kus selleks oli välja pandud raamat diplomaatkonnale kaastundeavalduste jaoks.

*

Hotell "The Pierre'is", New Yorgis, toimus teisipäeval järjekordne konsertlaurkepuue kontsekt ja lõntsh, millest osa võtsid ka E.V. esindaja E. Jaakson ja konsul A. Linkhorst. Sellele oli kõnesõma kutsutud omaetane president J. Kennedy nõunik Mc. J. Bundy. Tema kõne teemaks oli "Kõrgema hariduse kriis USA-s".

*

Läti Vabariigi aastapäeva puhul korraldas Vaba Läti Komitee kolmapäeval, 18. novembril Eesti Majas suures saalis vastuvõtu kitsamale ringile. Sellel viibis E.V. esinduseet konsul A. Linkhorst abikaasaga.

Mindszenty juubel: 15 aastat eksiilis USA suursaatkonnas

BUDAPEST — Kardinal Mindszentyl, endisel Ungari kirikupeal algas möödunud nädalal vilcteistkümnes eksiilaasta U.S.A. saatkonnas Budapestis. Kardinal on 78 aastane ja oma ea kohta väga hea tervise juures. Prelaatil tuntakse saatkonnapersonalis kui "meie küülalist" ja ta elab väikses korteris, mille akendest avanch vaade Szabadsagile, või "vabaduse väljakule".

Ta võib päeval oma aknast jälgida kui lapsed all pargis mängivad. Viini peapiskop kardinal König on samus isik väljaspool diplomaatkonna, kellel lubatakse Mindszentyt külastada.

Mõninga informatsioonil kohaselt kirjutab Mindszenty oma memuaare, kuid neid ei saa kirjastada tema elaaja jooksul. U.S.A. ja Ungari vahel kehtib nimelt kokkulepe, et endine kirikupea ei tohi end ühelgi viisil rahvale avaldada.

Mindszenty paigutati 1949. a. riigireetmises süüdistatuna vangiusse ja tõ on näus sinult sel juhul Ungarist lahkuma kui praegune valitsus tema vastu esitatud süüdistuse tagasi võtab.

Seitse aastat hiljem sai ta Ungari kodusõja ajal vabaks ja otsis kaitset U.S.A. saatkonnast kui ülestõus maha surutti. Ungari võimud on korduvalt mõista anud et nad oleksid nõus andma Mindszentyle amnestia kui see läheb elama lõõms, kuid nad ei teha tühistada 1949. a. kohtuotsust, mille põhjal kardinalile määrati eluaegne vangiskristus. Ehkki praegused võimud väidavad, et elatanud kardinal ei huvita neid enam, hoiavad nad endiselt oma valvurid ja politseiautod saatkonnahoone eesisel.

Churchill ja Iirimaa

LONDON — Asja ümus biograafiline teos 88-aastase Iiri presidendi Eamon de Valera kohta, milles esmakordselt tuuakse muutvalgel avalikuse ette Churchilli omaenegne ettepanek Iiri vabarigile.

Nimelt oli Churchill 1940. a. peaministrina lubanud pöevakorda võtta Iiri ühendamise küsimuse — Ulster, ehk Lõuna-Iiri kuulub teatavasti Inglismaale — kui Iiri lõpetab oma neutraalsuse ja astub sõtta Saksamaa vastu. De Valera tookordne Iiri peaminister, lükkas selle ettepaneku tagasi.

Teaduse areng ohustamas maakera looduse tasakaalu

(YE) — Kui Orville Wright lendas 1903.a. 40 meetrit 12 sekundiga, ei osanud keegi ette näha, et kunagi ka Samuti ei tulnud kellegi mõttesse, et lennuki teiutamine toob kunagi kaasa miira probleemi, mis puudutab isegi aknaid ning kõrvakiltesid. Veel vähem võis keegi tulla selele, et lennukid rüveiavad stratosfäärí vee ja jäätkaaside massilise eritumisega, tekitades koguni muudatusi maailma kliimas.

Kui kuuekümnendate aastate algusesi hakati karastovates jookides kasutama kunstlikke magustamisvahendeid, arvati, et lõpuks ometigi on ictitud moodus, kuidas ameerikiane võib oma lemmikjooki juua ilma et see mõjuks nende kehakaalu suurenemisvalt. 1960.a. aga sndis valitsus korralduse nende ainete kasutamise piiramiseks, kuna katsed näitasid, et need tekitasid hiiite organismides vähki. Kes võis seda alguses arvata? Aga kas siis tõesti keegi enne ei kahelnud kui aine massilisel kasutusele võeti?

"Vanker ilma hobuseta" sattus algul kohe opeelisioonl talumeestega, kes leidsid ei selline sõiduk hirmutas nende hobuseid.

See põhjus oli muidugi tühine selle nuhluse kõrval, mida autod põhjustavad länapäeval, rüvetades oma jäätkaasidega ühku suuremal määral kui ükski teine vahend.

Aga kes oskas Fordi esimeste mudelite kiikulaskmise ajal ennustada, et kunagi on Ameerika teedel ligemale 105 miljonit autot, veoautot ja tõusst? Või veel vähem seda, et igal aastal sureb autoõnnetuste tagajärjel 55.000 inimest. Nii ettenägev ei olnud isegi Nostradamus.

Viiekümnendatel aastatel tõrjusid inafaati sisaldavad puhastusained seebi pesegu täielikult välja Ameerika pesupeesemiesel. Need peaid tõesti riide puhtamaks, kui seep, kuid ässi polnud siiski nii lihtne. Kui fosfaadid kanalisatsiooni kaudu Ameerika järvedesse jõudsid, hakkasid need ained järvi sooldsé muutma ja tekitasid vesikondade sisteemis tõsiseid komplikatsioone. Konservatsiooni eriteadlased raputasid päid ja küsisid: Kas siis tõesti keegi enne ei mõtlenud?

Neljakümnendatel aastatel algas Ameerikas ühujahutuse võidukäik. Ameerika suved on teatavasti nii paljudeski kohtades kuumad ning niisked ja ometigi kord oli olukortas, kus tavaline kodanik sai selle tõamugavuse talumist vältida. Nüüd kus aknaühujahtuse võib osa juba 100 dollari eest, on ligemale pooled ameerikiaste elamud vähemalt ühe sellisega varustatud.

Kuna aga samaaegselt tulid kasutusele miljonid televisorid, riidekuivatajad, nõudepesumasinad ja igasugused muud elektriga töötavad majapidamiseadeldised, tekitas see olukorra, kus Ameerika elektrienergia tarvitus kerkis 20 aasta jooksul 345-miljonilt kilovatilt 1,5 triljoni kilovatile ja Ameerika elupilli on ilmunud voolnkatkestuse perioodid.

Kas ka seda ei osanud keegi õigel ajal ette näha? Alles nüüd hakatakse hoistama, et kui inimsugu tahab oma eksistentsi maskeral kindlustada, peab ta praegune tehnoloogiline ajastu suhtes midagi ette võtma — ja seda nii kiiresti kui võimalik.

Kas on võimalik kasutada tehnoloogiat elumugavuste saavutamiseks ja vältida seejuures ohtu looduse tasakaalule? Kas peaksime keelustama lennukid, autod, elektritarbed ja kunstlikud toidulisandid, minnes jälle tagasi tingimustesse, millistes elasid meie esivanemad? Ja isegi siis kui me seda tahaksime, kas oleksime selleks enam võimalised?

Buckminister Fullerii on selle koh-

Järg. lhk. 7.

Arvo Mägi "Kihlus" reisib

Pinna Stuudio tuleb mainitud komöödiaga ka Lääne-Rootsisse. Nii toimuvad etendused:

GÖTEBORGIS. Laupäeval 5. detskell 13 Munkebäcki gümnaasiumi aulas.

BORÅSIS, pühapäeval 6. dets kell 17 Engelbrektskola aulas.

Lavastus Nils Mortmart. Kaastegevad: Signe Pinna, Tiina Klement, Leena Oun, Siiri Kuidkepp, Jussi Romot, Romar Väli ja Aleksander Pihl.

Etendused, mis kõiksjal suure menu eeliseks on osaund, ei tohiks kõlmaks jätta ka kaasmaalasi mainitud jeaksuten Teretulemast!

Baltimores USA-s tähistasid kuldpulma end. Pärnu ja Tallina pedagoon Aleksander Leinjärv ja tema abikaasa Hilja, sünd. Reimann.

EUS PÕHJALA pere pidas Stockholmis Stadshuskällkrs pidurruumides organisatsiooni 86-ndat aastapäeva laupäeval 14. novembril. Pildil tähistamisest osavõtjad. (Foto Lepper).

EPL 27. novembril 1970

Saksa-Poola suhted

Saksa Liiduvabariik ja Poola sõlmisid möödunud nädalal omavahelise lepingu suhete normaliseerimiseks, kus eeskujuks on rähkvastavi olnud Saksa-N. Liidu hiljutine sõbimus mitte kasutada vägivalda vastastikuses suhtlemises. Lepingu tekst koosneb sissejuhatavast eessonast ja viiest paragrahvist. Eessõnas üteldakse, et Teise maailmasõja lõppemisest saadik möödanud enam kui 25 aasta jooksul on mõlemal maal kasvanud üles uus põlvkond, kes soovib rahulist tulevikku. Lootes luua kestvad alusseid rahulikuks koeksistentsiks ja taotledes kindlustada rahu ja julgeolekut Euroopas lähtuvad mõlemad pooled teadmisest, et rahu pühilseks eeltingimuseks on kõigi maade praeguste piiride puutumatuse tunnustamine Euroopas.

Seda silmas pidades lepivad Saksa Liiduvabariik ja Poola kokku, et Oder-Neisse jõgede joon on Poola lõunapiirkis, mida mõlemad lepingupooled nii nüüd kui edaspidi respekteerida ilma ühegi korvaklahtumiseta. Mõlemad kinnitavad ühtlasi, et neil pole teinteisele suhtes mingeid territoriaalseid nõudmisi ning et nõsugusteki ei tõsteta ka tulevikus. Lepingu teises paragrahvis üteldakse, et nii omavahelises läbikäimises kui suhetes muude maadega Euroopas ja mujal maailmas lähtuvad lepingupooslised Liitumid Rahvaste põhikirjastest. Vastavalt sellele lootavad mõlemad oma tülikõismisi lahendada rahulikke abinõudega ning küsimustes, mis puutuvad julgeolekusse Euroopas või mujal, mitte kasutada vägivalda või sellega sihvardamist. Järgnevates paragrahvides käneldakse lepingupoolaste jatkuvatest sammudest suhete normaliseerimisel ja koostöö arendamisel mitmesugustel aladel. Lepoke ütelduse, et antud leping ei puuduta kahe- või mitmepoolseid rahvusvahelisi kokkuleppeid, mis on varem sõlmitud.

Liidukantsler Willy Brandt nimetas lepingut Poolaga dokumendiks, mis teeb lopu ühele tumedale peatükile Euroopa ajaloos ja juhatab sisse ühe uue. Est ainult ajalugu vuib näidata, kas too mõõdupidatus vuib toesti lepitamiseni samal viisil, nagu see on meil võtnud kordu minna meie praeglasest naabrite juures, arvas Brandt. Lääne-Saksa suur paeulasorganisatsioon, kuhu kuuluvad miljonid kaitsjaid, oletas omalt poolt, et ta tahab kõigi seaduslike abinõudega võidelda lepingu vastu, mis on "ülekohtuna ja põhiseadusevastane". Lepingu vastu antud kujul on ka saksa kristliidemokraatliku CDU ja kristliksotsiaalse CSU eraõiguslik valitsuse opositsioonist. Toenoolikult nagi liidukantsler rahulolematust ette, kuna koos lepingu tekstiga avaldati Bonnis ka teisi dokumente, nende hulgas kirjavahetus kolme lääneriigiga — Ühendriikide, Suurbritannia ja Prantsusmaaga. Neis dokumentides rõhutatakse eriti, et Saksa-Poola leping ei puuduta kuidagivõisi olugusi ja kohustusi, mis kuulsivad Teise maailmasõja neljale võit'ale.

Bonnas tehti samal ajal teatavaks Poola valitsuse "informatsioon" saksa vähemusrahvuse kohta Poolas. Selles dokumendis antakse moista, et Poola valitsus on nõus lubama teatud väljarändamist nii kui kui Lääne-Saksamaale, eriti juhtudel, kus tegemist on saksa kiihustatud peekondade ühendamisega. Tolle informatsiooni avaldamine taotles nähtavasti kahtlustustele tõrjumist Bonni valitsuse idapolitika vastu, mille esimeeks faasiks oli mittekallatelungilepingu sõlmimine N. Liiduga. Aga kui Bonni valitsus tolle mittekallatelungilepinguga taotles markeerida oma tahet vahekordade normaliseerimiseks idaga, siis pole Kremli voimurid seda tasunud samasuguse rahaga Saksa-Vene leping ei vui tulla ratifitseerimisele enne, kui on saavutatud kokkulepe Berliini küsimuses. See oli Bonni kindel nõudmine, kuid Moskva ei pea nähtavasti vajalikuks sellega kiirustada. Nelja-riigi lepingud läbirääkimised taimmuud ikka veel kohal.

Samal ajal aga reisis Nõukogude valitsusnõunik Gromeko Euroopas ringi, tehes kõhustusood üleeuroopaline julgeolekukonverentsi heaks. See naatab, et N. Liit pöüab Saksa liidukantsleri Brandti idapolitikat rõõkat ara kasutada oma huvides. Kas propaganda pinevuse vähendamiseks teenib üksnes abinõuna valitsmaalma ühutamisel idast ähvardava ohu eest

A.K.

EPL ristsõna nr. 39

Paremale: 1 pea kinni! 6 kirjanik Uibopuu eesnimi 11 maailmaosa 12 salakaval, paha 13 akad. tiitel (lühi) 13 kehaosa (om. kaane) 15 nimi (mehel ja naisel) 16 mas satelit 17 gummifilmaja kuulus koomik 18 hubeesel 20 saksapärane mehe nimi 21 vaike metsloom 22 karastav jook 24 lokerist 27 jäähokimängija Nordlandeti eesnimi 27a noeleehitaija Eestis 29 primitiivne loogiline 31 paius endale naiseks tulla 34 kondulinud 36 saared Malai saarestikus 38 oeldakse lehmale 39 ratsanik.

Alla: 7 laeva "kodu" 2 iilikoolilinn Eestis 3 esimum 4 poti (rootsi k.) 5 tekib plahvatusel 6 piin 7 ehlukutse 8 noor 9 polev gaas 10 habe ülemisel huulel 14 kalapüügiviist 15a kiirsõõpaline romg 17 pukkpill 19 suur sver 20 tema (rootsi k.) 22 peksa 23 stardin 25 Austria klaverikunstnik (sund 1930) 26 abistan 27a kerge eine 28 oleval soomlastel 31 küisimus 32 simul 33 teie (rootsi k.) 37 naatrium

Lahendus 38:

Paremale: 1 ida 4 liiis 7 lõuna 11 sig 13 imal 15 edel 16 anus 18 maak 20 eit 22 Olev 24 raev 27 FIAT 29 neer 31 hea 33 naat 35 sill 37 isik 39 tark 41 niin 43 imar 45 Riia 47 soe 49 Egon 51 ovan 53 sa 54 uhke 55 idee 56 kae 57 tint 58 eosin.

Alla: 1 ss 2 DIA 3 Aino 4 ähi 5 aimu 6 saar 8 ude 9 neiu 10 aitar 12 GULFMLean 17 sain 19 kaer 21 pehi 23 vana 25 vein 26 peit 28 taar 30 riis 32 aine 34 trio 36 Lion 38 kagu 40Kivi 42 Neeva 44 roht 46 aade 48 usk 50 NKI 52 Neo.

Dots. J. Kaude USA-se külalisprofessoriks

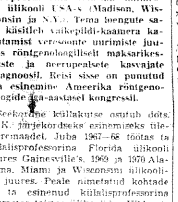

Dots. Jüri Kaude.

Dots. Jüri Kaude, kes on õppejõuks Lundi ülikooli haiglas röntgeni osakonnas, on kutsutud külalisprofessorina osinema mitmesse ülikooli USA-s (Madison, Wisconsin ja N.Y.). Tema bongute saari käsitleb vaikepildi-kaamera kasutamist veresoonte uurimiste juures röntgenoloogiliselt maksarikkuste ja neerupealste kasvajate diagnoosil. Reisi sisse on punutud ka esinemine Ameerika röntgenoloogide aastaseil kongressil.

Seekordne kõllakutse osutub dots. J. K. jõrjekorraks esinemiseks tõlmerõõmadel. Juba 1967—68 toimas ta külalisprofessorina Florida ülikooli juures Gainesville's, 1969 ja 1970 Alabama, Miami ja Wisconsini ülikoolide juures. Peale nimetatud kohtade on ta esinemud külalisprofessorina mitmetes teistes ülikoolides USA-s ja oma uurimuste tulemusi röntgenoloogustiks alalt on ta esitanud kongressidel peaaegu ülle terve maailma.

Dots. J. K. tegevus on olnud vaheldusrikas. Peale arstiteaduskonna lõpetamist Kiilis 1948 ja haiglapraktikat, varvati ta Rahvusvahelise Pöcenkeorganisatsiooni teenistusse. Ühtlasi lacvaarstina valgusrõõgajaid Saksamaalt, kulges ta tee nii Ameerikasse kui Austraaliasse. 1951—56 oli ta Bremenis algul ülemarsti abiks ja hiljem ülemarstiks Rahvusvahelise valgusrõõgamise komitee juures.

Lundi ülikooliks töötab ta alates 1962. Tema teaduslik produktsioon on ulõs mahukamaid, mitte ainult eesti kõlleõõdega võõrteles, ja hõlmab enam kui 60 tööd. Doktoreerimud on ta kaks korda. Esimest korda Kiilis, 1962, ja siis Lundis, 1967. Viimane väitekiri kasitleb röntgenkiirtega läbivaatust kasutades pildiõõdevõõgat, väikepildikaamerat ja röntgenkimo. Peale seda jõuab dots. Kaude oila peatoimetajaks teoksil olevale kõõteosele, mis hõlmab eesti arstide teaduslikke töid kogu maailmas. Teosta väljaandmine toimub koostöos Eesti Arstide Seltsiga Rootsis.

Dots. Kaude on seega üks meie teenekamaid teadusmehi arstiteaduses ja -ajaloos.

JN

Kui Ezra Pound annab intervjuu

VENEETSIA — Eksiilis elunev kuulus U. S. A poeet Ezra Pound tähistas Veneetsias oma 85. a sünnipäeva, mispuhul ajakirjanikud käisid teda küsitlemas.

Pound osutustas aga mõni aeg tagasi, et ta ei võta enam avalikult sõna ja seetõttu kuulas ta küll hoolikalt kõik ajakirjanikele esitatud küsimused vastanud neile. Vastused andis elatanud poeedi inajapidajanna Olga Rudge ja Pound ise noogutas nende peale nõustuvalt. Maajapidajanna seletas hiljem: "Teile võib paista, et Ezra Pound on kaotanud kontakti maailmaga, kuid see on vaid näiline. Tegelikult jälgib ta kõike suurima huviga. Ta on nagu parkeeritud auto mille mootor töötab, ehkki auto ise ei sõida."

töö ja graafika-kunst". Näitus on sel päeval avatud kuni kl. 20.

Pühapäeval, 6. detsembrilgi on ta koorilauleja, samal ajal kõrvalsaalis pühapäevakool. Hisingen: Ibsenga. 4, 1/12 kl. 18 hellindlõhtu. Jonsered: Kyrkog. 3 B palvet. 2/12 kl. 18.

NORRKÖPING: Tabernaakel, Kungsg. 26, jumalat. 29/11 kl. 13, G. Jesze, L. Mondschein jt. Eesti Osak.: Brädgg. 54, palve ja kuulutuste tund 29/11 kl. 17, G. Jesze, H. Vilkholm ja teised.

Mineviku varamust: Morgenstern Tartu professorina

Eestis tähistati tänavu endise Tartu ülikooli professori ja ülikooli raamatukogu juhataja Karl Johann Simon Morgensterni 200. sünniaastapäeva. Selle sündmuse märkimiseks ilmus Tartu ülikooli väljaanneta sarjas "Toimetised" kogutoos-monograafia "K. Morgenstern" (Tartu 1970). See monograafia nõilab, et Karl Morgenstern Eestis, Tartus 31 aastat ülikooli professorina, 37 aastat Tartu ülikooli raamatukogu juhatajana ja 34 aastat tema enese loodud ülikooli kunstimuuseumi direktorina.

Karl Morgenstern sündis Magdeburgis 28. augustil 1770 kohaliku linnaarsti pojana. Kesikharidjse omandas noor Morgenstern Magdeburgi toomkoolis, mille lõpetamise järele õppis Halle ülikoolis filosoofiat. Saavutas seal ka doktori kraadi.

Töötas pärast seda eradotsendina, sõis erakorralise professorina Halle ülikoolis ning aastal 1798 1802 professorina Danzigi Athenaeumis. Sugisel 1802 asus ta Tartu ülikooli (lokventsi (hõnenõskuse) ja klassikalise filoloogia, esteetika, kirjanduseõpetaja kõnstajaõpetajaõpetajaõpet

NAISE asend Nõuk. VENES Eksikujutlused läänemaailmas

(VE) — Läänemaailmas on tekkinud viimasel ajal tugev naisliikumine, mille eesmärgiks on naistele suuremad õigusi teoleda ja naisi meestega ühe pulga peale viia. Selle kampaania raamides ei ole läänemaailmtöötatud maa, kus mõlematel sugupoolel on võrdsed õigused. Sealjuures juhitakse pidevalt tähelepanu N. Liidu, kultuuriline, avaliku ja poliitilise elu kõigis sektorites.

See on endastmõistetav, et läänemaailmas loetakse palju N. Liidus väljendatud kirjasõna ning usutakse naisvõelt selle tõepärasuse. Seda ei tee teatavasti mitte üksi naised, vaid pahatihti ka mehed, sageli ka sellised mehed, keda peetakse üldiselt tarkadeks ja arukateks inimesteks.

Kuid milline on siis see paljukiidetud sugupoolte vaheline võrdsus N. Liidus tegelikult?

Praktiline elu oma eluavaldustega näitab, et meeste ja naiste võrdsus N. Liidus on ainult teoreetiline ning naised on väga lühitaud paljudelt vastutusrikastelt tööaladelt, mis on jäetud meeste hoolde.

Sugupoolte vaheline võrdsus seisab ainult selles, et see võimaldab rakendada parteijuhtidel naisi raskele füüsilisele tööle, mida mujal maailmas teevad ainult mehed.

Igapäevane elu N. Liidus viitab sellele, et kuigi N. Liidus on 19 miljonit naist rohkem, on seal võim täielikult meeste käes — alustades Kremli tippudega ja tulles seal samm-sammult allapoole. Nii näiteks pole N. Liidu kõikvõimsa poliitbüroo 11 liikme hulgas ühtegi naist ning neid pole seal varem kunagi olnud.

Naisi ei leidu ka partei sekretäriaadis, mis juhib ja suunab partei igapäevaseid operatsioone.

N. Liidu paljuliikmelises ministrite nõukogus, mis praktiliselt valitsuse moodustab partei ettekirjutiste ja korralduste rakendamiseks, on ainult üks naine — kultuuriminister Jekaterina Furtseva.

Kuigi N. Liidu nõndanimetatud parlamendis — ülemnõukogus on üks kolmandik liikmetest naised, moodustavad ülemnõukogu koosolekud ainult maskeraadi ja teatri ning ülemnõukogu on tegelikult valitsuse ja partei otsuste kummitempliks. Seega ei ole ülemnõukogu koosseisu kuuluvatel naistel mingisugust võimu ja nad kiidavad ainult selle heaks mis mehed juba ette ära on otsustanud.

Lõgemale pooled vene tööstustöölistest on naised. Võrdsus ei kehti aga juhtivate kohtade suhtes, kuna N. Liidu vabrikute juhtidest on kümnest üheksa mehed. Mis puutub kaupluste juhtidesse, siis on ainult 12 protsenti nende hulgast naised. Naisi pidurdatakse ka hariduselu alal karjäärі tegemisel. Nii näiteks on kolm igast neljast N. Liidu koolipetajast naised, kuid samal ajal on kolm igast neljast koolijuhataajast mehed. Mis puutub teaduslikul alal töötamisesse, siis on umbes 40 prots. selleji alal tegutsejatest naised, kuid samal ajal on ainult 10 prots. N. Liidu teaduslaade doktoritest, professoritest ja akadeemikutest naised.

Kui vaadelda tervishoiuala, siis on naistetöötöö siin domineerivalt ülekaalus, kuid naistele antakse väga harva juhtivaid positsioone. Nii on ligemale 90 prots. N. Liidu Arstiabi personalist naised, kuid naistega on täidetud ainult pooled haiglajuhatajate ning peaarstide kohad.

Tööl käimine on N. Liidu naisele otse hädavajalik kohustus, kuna mehel on raske oma palgaga perekondu toita. Kuna N. Liidu töölise keskmiseks palgaks on ainult 132 rubla kuus, siis peab naine endale töökoha otsima, et perekond oleks varustatud toiduga ja kehakatetega. Statistika kinnitab, et neli kümnest N. Liidu kodusest perenaisest käib tööl, et oma mehe sissetulekule lisa teenida.

Põhiseadusega "vabastatud" nõukogude naistel ei ole palju töökohtade valikut ning nad on sageli vabrikutes ja ehitustöödel sunnitud vastu võtma rasket füüsilist tööd nõudvad töökohad, mida Ühendriikide ja Kanada naised ei suudaks ühtegi päeva täita.

Läänemaailma turistid on nõlnud sageli, kui "võrdsete" õigustega varustatud vene naised kaevavad kraave, segavad ehituste juures tsement, pühivad tänavaid ja juhivad traktoreid.

Statistika kohaselt on Venemaal igast 10-st kraana operaatorist neli naised. Edasi kinnitavad arvud, et igast kolmest tsementsegajast on 1 naine, igast kümnest metalli- ja masinaehituse tööliset on neli naised ja igast kümnest busikonduktorist on üheksa naist. Kolhoosides moodustab naistöölise pere üle poole tööliste kogunarvust.

Üldiselt on teada, et N. Liidus rakendatakse naised paljudele rasketele füüsilise töö aladele sel lihtsal põhjusel, et Teises maailmasõjas sai palju mehi surma ning naised peavad neid asendama. See meeste vähenus ei selgita aga sellist nähet kui naised teevad teedeehituse brigaididesse kuuludes rasket füüsilist tööd ja nende kuljana-brigadiirina sunnib neid taga mees, kes ise liilegi ei liiguta.

N. Liidu sugude vaheline võrdsus ei ulatu kodudesse, kuna vene meesaitab oma naist majapidamise töödes tunduvalt vähemal määral kui sinnse kontinendi mees. Kuigi N. Liidus on rajatud massilisolt lastesõimeid ja lasteaedu, mik kergendavad tööavanaise ülesandeid laste eest hoolitsemisel, on N. Liidu naine kodus siiski tooga ülekoormatud juba sel lihtsal põhjusel, et tal puuduvad läänemaailma tehnilised vahendid oma kodu korrastamiseks.

"Üheõiguslus" idas tähendab sageli seda, et naised teevad ehitustel raskemaid meestetöid.

Nii näiteks on ainult ühel kümnest perekonnast tolmuimeja ning jääkappe on üks iga kolme perekonna kohta.

Igapäevased ostud on nõukogude naisele suureks mureks, kuna sabades seismine röövib palju kallist aega. Ameerika naadri naised, kes sõidavad oma sutol supermarketile toitu ostma, ei kujuta ette, kui palju vaeva peab nägema nõukogude naine enne kui ta need lihtsaid toiduaineid kätte saab, millest oma perele toitu valmistada.

Tundub siiski, et N. Liidu naisi ei huvita see "võrdsus", mida taga seatakse sünsel kontinendil ja mis läheb isegi nii kaugele, et meeste ja naiste rõivastuses ning välimuses ei ole enam mingisugust vahet. Vene naistele meeldivad endiselt kõrged kontsad, huulepulk ja lõhnaõli. Naised tahavad jäsda kõige peale vastamata naiselikeks ning need, kellel on hõivtavamad ja paremad töökohad, nunnevad tõsist huvi oma töö vastu.

Kuid kusagil sügavil voolab siiski salajane noorus, mis protesterib selle vastu kuidas naisi üldiselt N. Liidus koheldakse ning kuidas neid rakendatakse raskele füüsilisele tööle, mida mujal maailmas teevad mehed.

Naised saavad sealjuures kõige tugevama toetuse noorkommunistide organisatsioonilt komsomolilt, kes on oma häälekandja veergudel mitmel puhul üles tõstnud naiste edutamise juhtivatele töökohtadele, mis praegu peale mõne üksiku erandi on meeste monopoliks. Kuid arvatakse läänemaailmas — N. Liidu naised ei lähe oma protestide avaldamisel kunagi nii kaugele nagu Ühendriikide naiste õiguste eest võitlejad, kes on hakanud pöletama oma rinnahoidjaid. Vene naised on teinud rasket tööd, et teenida raha rinnahoidja ostmiseks ning nad on seismud nende ostmisel selleks liiga kaua sabas, et neid pöletama hakata.

Parem pension presidentidele

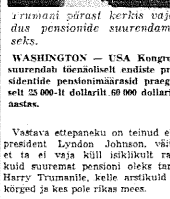

Trumani pärast kerkis vajadus pensionide suurendamiseks.

WASHINGTON — USA Kongress suurendab tõenäoliselt endiste presidentide pensioniimärasid praeguselt 25 000-lt dollarilt 60 000 dollarile aastas.

Vastava ettepaneku on teinud ekspresident Lyndon Johnson, väites, et ta ei vaja küll isiklikult raha, kuid suuremat pensioni oleks tarvis Harry Trumanile, kelle arstikuld on kõrged ja kes pole rikas mees.

Kaitsekulud läänes-idas

WASHINTON — Samal ajal kui president Nixoni eesmärgiks on USA riigikaitsekulude kärpimine eelseisval fiskaalaastal, kulutab N. Liit tõenäoliselt rohkem relvastusele kui kunagi varem.

See on tingitud esmajoones sõjalaevastiku suurendamisest, Araabia riikide ning Hanoi toetamise vajadusest, ning teistest rahuvusvahelistest taotlustest. N. Liidu praeguses riigieelarves on relvastusele määratud 65 miljardit dollarit võrreldes 84 miljardi dollariga USA eelarves. Tegelikult on aga N. Liidu kulutused sõjalises sektoris tunduvalt suuremad, kuna see väljamõnekuid on peidetud teistesse kulupostidesse.

Hauakivi tööd üle Rootsi

HEINO RAUDSEPP

Tel. 05/34 21 77

Oskar Lillendal: Reinhold Sabolotnõi

25. novembril saanuks 75 aastaseks Eesti Vabadusõja üks populaarsemaid ja legendaarsemaid ohvitsere, — leitnant Reinhold Sabolotnõi — Soomusrongide Diviisi suurtükiväe inspektor ja Soomusrong "Kapten Irv" patarei ülem. Reinhold Sabolotnõid tabas 1. juulil 1919 a. Lätis Rodenpoisi ja Jegeli raudteejaamade vahel ühest Landesveerl patareist tulistatud granaadi kild ja ta surm oli silmapilkne.

Juhtub harva, et 23-aastane leitnant määratakse diviisi suurtükiväe ülemaks. Kuid R.S.-ga oli selline lugu. Mis seal imestada: ka tema ülemused olid noored — diviisiülem ktp. K. Parts 32-aastane, tema asetäitjana langenud ktp. Anton Irv samaväne ja noor oli ka Vabadusõja ülemjuhataja kindral Johan Laidoner — ainult 34-aastane!

Eesti Vabadusõda, mille algusest 28. novembril möödub 53 aastat, oli eesti nooruse, noorte sõdurite ning ohvitseride sõda, mille nad kujundasid oma näo järgi. Kuna oldi noored, siis oldi ka julged. Sellal, kui paljud selleaegsed eesti ühiskondlikud ja poliitilised tegelased ei teadnud, kummal jalal seista — kas julgeda sõjalisel vene-bolshevikliikele jõukudele vastu astuda või "jätta kõik jumala hooleks", otsustasid noored relvadega ühe rahvuse ja riigi eestsi. Bolshevike riigipöörde kaste lämmatamine Tallinna Raekoja väljakul 17. detsembril 1918 a. paari õhkutulistatud kogupuuguga Tallinna ja Narva koolipoiste poolt, koolipoiste sõidumine soomusrongidele 1918 a. jõulute ajal ja Tapa vallutamine 9. jaanuaril 1919 a. ja sõõt Tartu peale — kõik need sündmused kandsid nooruse kiire otsustamise ja julguse sõnnimärki ja olid otsustavad Eesti iseseisvumisele.

Pärast Prints Oldenburgi-nimelise reaikooli lõpetamist Petrograds 1915 a. astus R. Sabolotnõi otsekohe Konstantini suurtükiväe-kooli, kuhu ta ilma katseteta vastu võeti, kuna ta matemaatika-alaste õppeaineté hinded olid väga head. Veel saina sasta sõjaisel lõpetas ta sõjakooli lipnikuna ja sandeli rindele. Enne kui ta saigla 1918 a. kevadel kodumaale jõudis, oli ta saanud rindel juba kord raskelt haavata, kaks korda pörutada ja kaks korda gaasinürgituse.

Soomusrongide moodustamisel oli kpt. Irvel vaja soomusrongile tiht suurtükiväe ohvitseri. Kõik need, kellele ettepanek soomusrongile tulekuks tehti, leidsid mingi kasluva põhjuse äraütlemiseks. Ainult üks mees ei öelnud ära, kuid selle mehe suhtes oldi umbusklik, kuna tal oli venepärane perekonnanimi Sabolotnõi. Mine neid venelasi tea... Kuid kpt. Irvel polnud valikut ja Reinhold Sabolotnõist sai Soomusrong nr. 1 suurtükiülem, kes andis käskluse esimese kahuripaugu tulistamiseks Vabadusõjas. Ja missugune patareiülem ...

Varsti ilmnes, et suurtükiülem on fenomenaalse sihtimis- ja tulistamisoeskusega. Eelistas tulistada kartetsh-granaatidega, mispärast sai ka hüüdnimeks Kartetsh. Ta ei harrastanud kunagi "sisselaskmist", vaid tulistas otsekohe märki, võimalikult otsesihtimisega. Sellel oli hävitav mõju vaenlase lahingumoralile. Tavalisell "istuid" juba Kartetsh esimesel granaadil. Ta käitumine lahingupuolikorras oli rahulik ja kaalutlev ja ta hoiak sõjaeltsiliste ja rongikaaslaste suhtes oli austavalt kamraadlik.

Vabadusõjas sai ta kaks korda haavata. Ihoska retke ajal 1918 a. veebruaris viis granaadikild ära tal vasaku kihelkonna poluvertside küsimust. Mais 1919 a. sai R.S. Põhja-Lätis Stakeli (tähk. Sirenci) raudteejaama lähedal granaadikillugu rinnust raskelt haavata. Landesveeri soja puhkemisel viibis R.S. veel Tallinnas Greiffenhageni haiglas. Hoolimata lahtisest rinnahavust kiirustas ta jälle rongile ja rindele ning surmale vastu.

Reinhold Sabolotnõi venepärasuse sugemed ulatuvad tagasi 18. sajandisse, mil Iisaku kihelkonda tuli uusline tagaküünasmise eest Venemaalt pakku hulgaliselt venelasi, kes kuulusid n.n. poluvertside usulahku. Eestlaste keskel elades kaotasid nad sajaookusl oma rahvusliku identiteedi, ühellusid eesti naisega ja muutusid eestlasteks, kuigi säilitasid oma venepärased perekonnanimed. Ka võõsid nad sajapikku omaks ka luteri-usu. Hoolimata venepärasest perekonnanimest oli R. Sabolotnõi vere, meele ja ka kelle poolest puhas eestlane. Ka kuulus ta ev.-luteri usku ja maeti selle kommete kohaselt oma kodu-kõhelkonna, Iisaku kiriku kalmistule.

Msg. Jüri Truusman, tsaarisegne kõrgema haridusega eesti ap. õigeusu vaimulik ja tsensor on uurinud Iisaku kihelkonna poluvertside küsimust ja kirjutanud selle kohta teadusliku töö "Isaakskije poluvertsõ v Estljandskoi gubernij" (Iisaku poluvertsid Eestimaa kubermangus).

Kartetsh on surnud ja Uku (Sr. nr. 2 patareiülem Leonhard Pallon) viisid kommunistid ära 1940 a. Kuid Ühendriikides, Chicagos elab veel üks legendarne suurtükiväelane, Sr. nr. 3 patarei ülem valter. Taliste, sinus eluselev VR II/2 ja VR II/2 kavaler.

On jälle sõgis ja tumedad ajad ja sellisel pärevadel meenub Vabadusõja puhkemine 52 aasta eest. Ja meenuvad ka mehed, kes julgesid.

Helle Aro kontsertreis

Sopran Helle Aro-Cervin

Laulajatar Helle Aro-Cervin kutsuti esinema Hannoveri muusikafestivalile, kusjuures nende sinemine toimus kirikukontserdi nõel Neustädter Kirches. Esitati Rootsi kaasaja tuntumaid helioojaid.

Esinemine mängiti Läne-Saksa ringhäälingu poolt sisse hilisemaks estsimiseks raadios.

Kontsertreis jätkub Inglismaale, Belgiasse, Hollandisse ja hiljem Bergenisse Norras. Inglismaal toimub kontsert Oxfordis.

Venelane Suessis õhukaitse ülemaks

WASHINGTON (VES) — Washingtonis on ajakirja US NEWS & World Report teatel loobutud juba möttest, et oleks võimalik sundida N. Liitu ja Egiptust välja viima oma raketiseadmeid Suessi kanali piirkonnast, kuhu need paigutati mõni tund pärast vaherahu sõlmimist suure kiiruga ja ilmselt vaherahu rikkudes. Sama vähe on sõilinud Washingtonil optimismi vaherahu püsimise, Iisraeli ja Egiptuse vahel. Mõned ametiskud on ütelnud, et Lähis-Ida ekspertide arvates ei saa vaherahu jätkuda ile 6—8 nädala. Sõjalised ringkonnad USA-s arvestavad võimalusega, et vaenutegevus Lähis-Idas algab uuesti juba detsembri kuus.

Iisraeli poolel on mõista antud, et uute võitluste tõkkides on ka Iisraelil üllatusi vastase jaoks. Kõige pealt on üles seatud või seadmisel 30-kilomõõtmelise laskekaugusega kahurid, mis võivad takistustesta tabada vene-egiptuse raketibaase Suessi piirkonnas. Soetatud on ka uut tüüpi veesõidukeid vajadusel kanali ületamiseks ning uusi lennukeid. Iisraeli sõjalised võimud on ütelnud, et uue sõja korral ületatakse kanal ja tungitakse sügavale Egiptuse sisse.

Uue Lähis-Ida sõja puhkemise võimalus on kahtlemata muret tekitavaks probleemiks ka Kremlile. Moskva on teadlik, et egiptlaste sõjalise vastupanuvõime ei ole ühelgi määral paranenud, vastamata N. Liidu suurtele materjalinvesteeringutele. Need kallid sõjamaterjali suadetised võivad konflikti puhul kiiresti satuda taas hävitemisohtu nagu eelmisel korral toimus.

Kui tõsiselt venelased seja võtavad, näitab see, et Suessi kanali õhukaitse ülemaks on paigutatud endine Moskva õhukaitse ülem.

Poliitikud Washingtonis ei ole suutnud väija möistatada, kuidas N. Liit võiks uues Lähis-Ida sõjas jäädа eraõpoletuks.

Egiptuse- Liibüa ja Sudaani liitriigi loomine on veel üks venelaste plaane tulevase satelliitriigi kindlustamiseks Iisraeli vastu. Üks vastlejaid Lähis Idas juhtis tähelepanu sellele, et Egiptuse uue presidendi Sadati programmikõne ilmus enna pidamist ühes vene väljaandes. Venelased olevat veel Liibüüle ja Sudaanile tuhemnud suurt sõjavõelist ja majandusliikku toetust, tõgimusel, kui nad võtavad ühe oma "Egiptuse koormast" oma kanda. Kavade kohaselt oleks Liibüa, 1,9 miljonilise elanikkonnaga riik, milline teenib aastas miljardi dollarit õli eest, üheks uue ühisriigi majandusliikuks tugisambaks. 15,8 miljonilise elanikkonnaga Sudaan on omakorda põllusaadute ja mitmesuguste tooraineste tootja ning 33,9 miljonilise elanikkonnaga Egiptus on võimeline andma oskustöölisi ning tehnilist abi.

Muide on senaator Muskie, kes kavatseb a. 1972 kandidaerida USA presidendi kohale Nixoni vastu demokraatide poolel, sondeerinud pinda Moskva külastamiseks ja saalt olevat saabunud ülimalt soodsad signaalid.

Venelased olevat "tõsiselt huvitatud" kõneluste Maine osariigi demokraatiga, kes viimastel valimistel esines Humphrey abipresidendi-kandidaadina. Kremli on teadlik, et M. usk see reis võiks talle olla hüppelauaks presidendikohale.

Newsweek teatab, et ka president Nixon on sondeerinud pinda Moskva külastamiseks. Senini ei ole aga sealt poolt näidatud mingit huvi.

VOX

Leinateateid

†

Armast kolleegi ja õpetajat

Rein Kimber'it

mälestavad kurbuses

PÄRNU KAUBANDUSKESKKOOLI ÕPETAJAD JA ÕPILASED

†

Rein Kimber

Mälestab

BORIS HARMA perekonnaga

†

Kaunaegset head sõpra

Jaak Kukk'e

mälestab

JOHANNES LIIVAMEES abikaasaga

†

Armast toetavliiget

Jaak Kukk'e

mälestab kurbuses

STOCKHOLMI EESTI MEESKOOR

†

Sõpra

Jaak'u

mälestavad

RIKS ja HELMUTH Stockholmis

KILI Sydneys

†

Armast

Jaak Kukk'e

mälestavad

ANNE ja VAINO

KARL SIMSON perekonnaga

†

Oma toetajaid liikmeid

Madis Üürike'st

ja

Jaak Kukk'e

mälestab leinas

EESTI OHVITSERIDE KOGU ROOTSIS

†

Armast sõpra

Madis Üürike'st

mälestavad

VILLEM EICRENTHAL
VAMBOJA HURT
ERICH KARJEL
EDGAR KIMBER
HANS KRÖNDSTRÖM
MAIT KÖSTNER
OSVALD LEPP
VALDO NEMVALZ
ELMAR OJASTE
TAAVI TRIUMPH

†

Unustamata armast onupoega

Madis Üürike'st

leinab

MARI

†

Unustamata sõpra

Madis Üürike'st

leinavad

ANNE ja VAINO

†

Madis Üürike'st

leinavad

LINDA, MAI ja AINO KAIGAS

†

Madis Üürike'st

mälestab

EESTI FILATELISTIDE CHING ROOTSIS

†

Lugupeetud õpetajat

Madis Üürike'st

mälestavad leinas

STOCKHOLMI EESTI GÜMNAASIUMI KURATOORIUM, ÕPETAJASKOND JA VILISTLASED

†

Meie armast ema

Ann Mereväli

* 5. 7. 1886 Karusel
† 18.11. 1970 Karusel

leinavad kurbuses

POJAD MIHKEL JA JOHANNES OMAKSED

Puhka rahus mammake!

†

Oma kallist sõpra ja ristiema

Anne Merivoo'd

mälestavad

HILLE, IVAR HENRIK, KATRIN

Kõigile sugulastele, sõpradele ja tuttavatele, kes austasid ja mälestasid ilusate lillede ja pärgadega minu ahikaasat

Eduard Avo Kask'e

tema viimasel teekonnal ja avaldasid kaastunnet mulle minu raske kaotuse puhul. Sügav tänu! Erline tänu Aarne Vilismaale ja Priit Ardnale.

Leinaja ABIKAASA

27 november 1970

Roligare att jobba

På längre sikt tjänar vi mer på det här sättet. Och det är roligare att jobba. Det berättar arbetare vid AB Järnföradling i Hälleforsnäs för Expressen. Tidningen har tittat närmare på det försök med självstyrande grupper som där bedrivs. Dess redovisning är uppmuntrande.

Det började så här. Två avsynare hade läst i tidningarna om de norska försöken med självstyrande grupper och var pigga på att själva pröva något nytt. Så blev det. Efter semestern i somras satte man igång med att praktiskt översätta den norska modellen, i den avsynings- och lageravdelning på järnbruket som de båda avsynarna tillhör.

Nu svarar en grupp på fyrtio man gemensamt för jobbet med att avsyna gjutna rördelar, vaska dem i oljebad och sedan lagra dem och packa för leverans. Gruppen planerar själv sitt arbete — och fördelar det inom sig. Samtidigt har man gått från ackord till månadslön, plus en premie som räknas fram efter produktionsresultatet för hela gruppen. Nu vet man inte riktigt vad man gillar bäst — självstyret eller månadslönen. Men man behöver inte välja. Man tänker ha bådadera kvar.

Den första december kör en annan självstyrande arbetsgrupp igång, inom renseriet. Flera andra avdelningar vill följa efter. Vad vinner man?

Ja, först och främst den ökade arbetsglädje som kommer när man tillsammans får ta ansvar för hur jobbet skall läggas upp och genomföras. Trivseln har också mått bra av att man brös sig ut ur ackordssystemet, inte bara därför man nu är säkrare på vad man tjänar utan också därför att man inte längre behöver vara låst på en uppgift utan ibland kan skifta handgrepp. På det viset kan också tillfälliga ojämnheter i produktionen pareras bättre — man går in där det bäst behövs. Får man ett problem som måste klaras av, så stoppar man helt sonika arbetet en stund för att resonera igenom det. Man väntar inte in någon order — man reder upp saken. Man styr själv.

Vad som har skett på järnbruket i Hälleforsnäs kanske inte verkar så märkvärdigt. Men det är vårt att lägga märke till. Det ger oss ett exempel på arbetsdemokrati i funktion — på avsnittet närmast jobbet. På flera andra håll har man gjort liknande positiva erfarenheter.

Ett dussintal företag — och ett femtontal forskare — är f n inkopplade på den försöksverksamhet med nya former för fördjupad arbetsdemokrati som dragits igång av Utvecklingsrådet för samarbetsfrågor. Utanför det programmet har en del företag och deras anställda spontant startat egna försök. Hälleforsnäsexperimentet är ett sådant.

Och när man väl har fått närkontakt med de här viktiga problemen så har det hänt en del också med målsättningen för verksamheten. Så länge man nöjde sig med att diskutera frågorna undrades det om det här gagnade produktiviteten. När man kommit en bit in i handlingen ser man utan svårighet att arbetstillfredsställelsen — där man lägger in de anställdas möjligheter till ökat inflytande och engagemang i det egna arbetet — är ett självständigt mål som inte behöver motiveras på någon omväg. En del av belöningen tycks bli iakttagelsen att det som är bra för arbetstillfredsställelsen också är bra för produktiviteten.

Det finns ingen anledning att förvånas över det. Något tursamt sammanträffande handlar det inte om — snarare om en självklarhet. Eller som fp-gruppen Demokrati och medinflytande skrev sommaren 1969:

"Det vore också egendomligt om människorna blir mindre effektiva därför att de får ut mer av personlig tillfredsställelse av sitt arbete. När man får ett ansvar och ens åsikter efterfrågas, så stimuleras man till att motsvara ansvaret och bygga under sina meningar med Ökad kunskap. Man blir inte mer passiv utan mer aktiv och får aptit på att ta initiativ. Det är ingen tillfällighet att också fler och fler företagare har upptäckt att en fördjupad företagsdemokrati inte är ett hot utan en chans, bl a genom att ta vara på erfarenheter och kunnande hos de anställda. De utgör i dag en i långa stycken outnyttjad reserv."

Tristessens offer

En kafeidkerska klagar sin nöd i den stora tidningen: "Vandaliseringen i min butik har pågått i årstal. Ungdomarna plockar sönder hela butiken bit för bit. De har sagt att de skall ha bort mig och att de skall överta lokalen. Förr körde jag ut sådana som bråkade. Men nu har de utrustat sig med springknivar så jag vågar inte göra något."

Detta utspelas i Rågsved, en förort till Stockholm. Härområdesnämnden och företrädare för barnavårdsnämnden ett sammanträde för klara ut vad man kunde göra åt saken. Resultat: ett råd till kafeinnehavarinnan att stänga lokalen som är hennes leveröd. Polisens resurser räcker bara för en "stöthevakning". Och barnavårdsnämnden kan, förklarades det, inte avdela någon fältassistent att lotsa över ungdomarna till en ungdomsgård i området.

Det är inte frun i kaféet som byggt de tröstlösa förorterna, där ungdomar drivs ut på gatorna för att tillfredsställa ett behov av kontakt och aktivitet som inte kan tillfredsställas i de trånga lägenheterna eller någon annanstans i närmiljön. Dessa sovstäder är inte tänkta för barn och ungdomar — och det hjälps knappast upp av en och annan ungdomsgård. De förefaller inte att vara tänkta alls. I varje fall inte för andra mänskliga varelser än yrkesarbetande vuxna som efter jobbet, snabbköpsbesöket och den långa hemresan är nöjda med att sjunka ihop framför TV-apparaten och sedan krypa till kojs.

Den här kafeinnehavarinnan har inte någon skuld till att den sortens livsmiljöer skapar rotlösa och neurotiska ungdomar. Men hon hör till dem som får ta stötarna, inte bara tillfälligtvis utan oupphörligt. Samhällets företrädare slår ut med armarna och förklarar att de inte kan ge henne något skydd eller någon avlastning av pressen från en vantrivsel som råkat välja hennes kafé till en tryckpunkt. Hon får välja mellan att ge sig av och att sitta i kläm av samhällets dubbla oförmåga — den att bygga mänskliga miljöer och den att ta det fulla ansvaret för resultaten av de omänskliga.

Det är otillständigt. Resurser måste skakas fram för att klara av sådana här situationer. Det är ändå ett mycket blygsamt kraftuppbåd i jämförelse med vad som krävs med tanke på framtiden: insatser för att avskaffa de problemskapande miljöbristerna i våra snabbväxande tätorter.

• Pressforum

Oljebrofjorden

Varför denna brådska med regeringsbeslutet om Brofjordens, särskilt som sikte sägs vara inställt mot sekelskiftet, frågar Dagens Nyheter.

Förklaringen är, enligt civilminister Lundkvist, att utvecklingen går så snabbt på vastkusten, man måste bland annat undvika att industrier gör markinköp som kan förorsaka utvecklingen. Det var inte snällt mot Vårexplotörerna och OK, ej heller mot regeringen och civilministern som vis stadsplanekontrollen och annat kan och skall hindra varje smygande tungindustriell invasion utan ovidkommande hänsyn.

Kommunikationsminister Norlings sangvinska hållning till oljeskaderiskerna vid Brofjorden är också intressant. När nu sjöfartsverket gett sitt ord på att det inte är någon större fara med 200 000-tonnare och man då undrar om och hur framtida 3- eller 4-eller 500 000-tonnares framfart skall garanteras och kontrolleras, så svarar han att det får bli på lotarnas ansvar. Raffinerat, hr Norling.

Två principer bör självfallet vara vägledande i den ofrånkomliga avvägningen mellan rekreations- och naturvårdsintressen å ena sidan och industrieli utbyggnad å den andra, understryker Svenska Dagbladet:

För det första att genom en översiktlig planering vissa områden av särskilt värde från miljösynpunkt resolut, i hela samhällets intresse, en gång för alla undantagas från exploatering. För det andra, att i och för sig nödvändiga industrier som — i varje fall än så länge — faktiskt inte kan undvika att verka miljöförstörande, i all möjlig utsträckning koncentreras till så få områden som möjligt, i stället för att spridas allt mer.

Båda dessa principer har i fallet Brofjorden ådisosatts, det är den trista summan på texten. Att regeringen, när beslutet redan är fattat, med många ord — och tänkvärda reservationer — talar om att kusten mellan Lysekil och Strömstad, mellan Kungälv och Stenungsund, samt öarna Orust och Tjörn skall undantas från industrilokalisering "i större skala" kan svårligen tolkas på annat sätt än att syndarn lätt sig växlas — alltför sent.

I regeringens besked om att OK fått grönt ljus heter det att "beslutet innebär, att det efter Stenungsund och Brofjorden blir stopp för vidare industrilokalisering till västkusten". Det är en passus som är betydelsefull i framtida resonemang om markdispositionen i dessa kustpartier, skriver Vestmanlands Läns Tidning:

Hade detta besked ingått i en sammanhängande beskrivning över en systematisk riksplan, hade det vägt tungt. Hade det också ansmmats av statens planverk och naturvårdsverket, vilka måste förutsättas ha känt till argumentet, hade det vägt ännu tyngre. Men både dessa instanser är emot industriell exploatering av trakterna kring Brobjorden. Nu verkar det efterhandskonstruktion och smakar köpslagan å la Vindeliven. Vindeliälven är naturvårdsintressens i utbyte mot Stora Sjöfallet och Kaitum — det är ett bräckligt argumenterande! Man trodde det redan hade använts för sista gången.

FÖRSTA VÄRLDSKRIGETS ÅR SKAPADE SÄLLSAMMA TYPER

För den som upplevde det första världskriget som vuxen man ligger det nära att nu mer än femtio år efteråt påminna sig inte bara de fruktansvärda skräckdagarna utan också de sällsamma typer — helt främmande för vårt land — som detta krig skapade. Typer som till stor del saknades under det andra världskriget, eller som i varje fall inte alls spelade samma roll som under de tidigare krigsåren. Jag avser i första hand de underliga figurer som kallats kristidsherrar, gulaschbaroner, eller rätt och slätt jobbare, av vilka typer åren 1914—1919 kunde uppvisa en fantastisk provkarta över hela landet med tonvikt på de stora städerna. Dessa tvivelaktiga afärsmän, som ledde sitt ursprung från skilda socialgrupper, hade några egenskaper gemensamt: egoism, hänsynslöshet och en fullständig avsaknad av samhällsanda och solidaritet. Några få hade en förmildrande egenskap — en omedveten humor.

Då det första världskriget bröt ut 1914 saknade vårt land varje möjlighet att möta ett krig, både militärt och försörjningsmässigt. Och man måste konstatera att ingenting gjordes för att förbättra situationen i något avseende förrän det var för sent.

Först sedan hälften av våra knappa livsmedelsresurser utsketpats till Tyskland — de ledande skikten var tyskvänliga i detta krig — fick regeringen, tack vare pressen och oppositionen, klart för sig att något måste göras, men bekläglig-vis hade gulaschbaroneria betydligt tidigare upptäckt att en hel del fanns att göra som skulle inbringa iångschalar eller tegelstenar, vilket namn man nu föredrog på tusenlapporna. Efter 1915 kunde praktiskt taget allt förvandlas till pengar: Maskrosrötter, ekollon, kloskfett, kobbekött, rysk hästskosöm (sk H-hakar), salvarsan, rutten fisk, lingon på rot och oätkomlig skog.

● **EN FANTASTISK VÄRLD**

Det var en helt fantastisk värld där en springpojke på Mjölkcentralen plötsligt blev miljonär på ett stort parti utländsk choklad, fick eget bord på Fenix, kördes hem dödfull varje kväll och dog efter två år efterlämnande två ylletröjor.

Den penningtinne konsuln som den ena månaden behandlade speceribiträdet litet mävt fick kanske finna sig i att se honom vid sitt bord några månader senare som en ärad gäst, med specialitet kaffeersättning och skog på rot. Gamla välkända livsmedelsaffärer fick slå igen eller överlåtas på yngsta biträdet som hade "känningar" och intet sumvete.

Spädbarn kunde få några decilter grädde eller mjölk, de vuxna fick ingenting, såvida man inte tillhörde "pöbeln av överklass som tidens gudar rikt benådat" för att citera Sten Selander. Det verkade som om de förbannade korna bara mjölkade åt dom som taxerade över 100 000 eller som i varje fall borde göra det. Vid middagarna dryftade stadgade ämbetsmän om man borde "sätta på marmelad eller socker" och mindre barn skickades runt i affärerna att köpa jäst "för pappa skall baka".

Och de eliksa kristidsdelikatessernas: kaffe av ekollon och maskrosrötter, kotletterna av kobbekött, fiskkorven som luktade över hela landet, såpan tillverkad av prima kloskfett, ibland misstänkte man att motsvarande kom från samma håll, plus andra läckerheter som landets kristidsjobbare mot dryga pengar försåg oss med.

● **INGA RIKTIGA VAROR?**

Men, frågar någon kanske, fanns det inga riktiga varor. Visst fanns det "för pöbeln utav överklass". Kaffe 40 kronor, smör 25, socker 16 osv. En nyverden tjänsteman i verken hade 180 kronor i månaden. Räkna ut hur det skulle gå ihop.

Men gulaschbaronen kunde sticka cigarrlådan under ens näsa och säga:

— Ska de va en coronacorons eller fem kronor kontant?

Bland de underbarnaste figurerna var Glade Emil. Specialist på skogsaffärer. En dag stegade han upp till ett stort restaurantföretag och erbjöd dem lingon. Alla lingon gick på Tyskland, så man accepterade taeksamt och ett avtal upprättades, varigenom Glade Emil till bolaget försålde 10 ton lingon till ett pris av en krona per kg "fritt hemorten", men utan emballage som skulle uppsmidas av bolaget. Emballaget kom men inga lingon. Efter ett längre letande fick man tag i Glade Emil som just höll på att förbruka de 2 000 kr han fått i handpengar. Han uttryckte sin förvåning över att man inte skickat upp folk för att plocka, nu stod nog bärsen och förstördes menade han. Med "fritt hemorten" hade han avsett där de växte. Det blev rättegång och hur det slutade vet jag inte, men hårudshövdingen förklarade till domstolens munterhet att det var första gången han har hört talas om att man sålt "lingon på rot". Glade Emil bade ett vitet sinne för humor som bekläglig-tvis inte uppskattades av alla.

● **SAKKUNNIGA**

En sakkunnig är som bekant en person som vet någonting om allting under det att en expert är en person som vet allting om någonting. Vi hade gott om sådana den tiden i statliga kommissioner för både det ena och det andra. Jag vill minnas att Handelskommissionen kom först men de andra kom fort efter. Vid varje ny chefer gick man finurligt tillvägs. Man utsökt den verkliga sakkunskapen. Så fick en bekant tidningsman och politiker hand om fisket och en jur och fil kand fick hand om potatisen. Men som potatisen inte hade en aning om chefens kvalifikationer så fortsatte den att gro i livsmedelsnämndens olika lager i huvudstaden, till dess det stackars kriget forslade bort mäsken. Under tiden åt man rovor. Det var ett tåg-ligt folk det svenskar!

Som bekant hade man varken handelsminister eller folkhushållningsminister under det första världskriget. Bara en jordbruksminister som skulle ha skäl för allt-sammans. Att den stackars Beckdet låg nog en viss sanning i det en folktalare yttrade: "Hade vi dem aldrig behövt några." (FLT)

HELGE CONN

Shakespeare på teatern

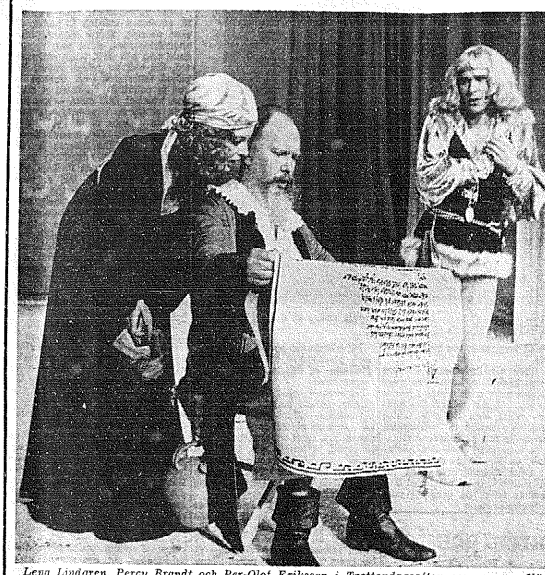

Lena Lindgren, Percy Brandt och Per-Olof Eriksson i Trettondagsafton som ges av Västerås ensemblen på Eskilstuna Teater 1—4 december.

En munter komedi med färgstarka personligheter. Så beteckna nästa program på Eskilstuna Teater. Trettondagsafton av Shakespeare, framförd av Västerås ensemblen. Pjäsen ges i Eskilstuna 1—4 december, tisdag, onsdag, torsdag, fredag kommande vecka.

Vi får träffa några av William Shakespeares mest valkanda komedifigurer, Andreas Blek av Nosen, herr Tobias samt Maria och Narren. Deras burleska lekar och upptåg är menade att roa och underhålla.

Men också skönheten finns representerad och naturligtvis också kärleken.

Som en liten kärna i hela historien finns tvillingparet Viola-Sebastian, som ser till att förväxlingarna och förvecklingarna finns med, precis som det skall vara i en riktigt lekfull komedi.

Ulla Blomstrand spelar dubbelrollen som tvillingparet Viola-Sebastian och Kerstin Widgren och Rolf Nordström för Olivia och Orsino. Andreas Blek av Nosen spelas av Per-Olof Eriksson, herr Tobias av Percy Brandt, Maria av Lena Lindgren samt Narren av Lasse Pettersson. Leif Ericsson gestaltar Sjökaptenen och Lars Elwin ikläder sig Malvolios gestalt.

Ernst Günther hasy regisserat och bearbetat denna pjäs, som är en av Shakespeares mest omtyckta och spelade komedier. Anders Carlberg har översatt pjäsen och Marianne Carlberg har svarat för scenografi och dräkter.

Ny lärobok i schack

"Schacktaktik" är en ny lärobok i schack som i dagarna utkommit från bokförlaget Spektra. Boken handlar om schackpartiets taktiska finesser och innehåller 114 ställningsbilder, som också direkt anspelar på ämnet. Boken har översatts till svenska från engelska och den är utarbetat av de kända mästarna R G Wade, R Bott och S Morrison.

Föreliggande publikation kan betraktas som en fortsättning på "Första boken om schack" som gavs ut från förlaget för omkring ett år sedan. Det är inte enbart en lärobok för nybörjaren, utan även den mera avancerade spelaren har en hel del att hämta och lära.

På det hela taget gör "Schacktaktik" ett sympatiskt intryck, med enkla, klara och överskådliga uppställningar. Svenske schackmästaren Bent Hörberg har granskat den svenska upplagan, och som vanligt har han gjort ett gott arbete.

BERTIL PETTERSSON

• *Konst*

Reflexioner kring en utställning

DET HAR NÄSTAN börjat bli farligt att skriva om konstutställningar i Eskilstuna att doma av den polemik som förts kring konstkritikens vara eller inte vara. Angreppen mot denna tidnings ordinarie konstansvarige, Edmund Bade, har visserligen varit temperamentsfulla men långt ifrån spirituella. Man har rort ihop saksoch personfrågor till en rätt grumlig gröt, där hänsyntagen fått utgöra kryddorna och det hälsosamma saltet mist sin sälta. Det hela slutade med att en av konstnärerna undanbett sig hr Bades vidare kommentarer till hans utställningar i fortsättningen. Hr Bade åsin sida förbehöll sig rätten att i likhet med varje annan person få uttrycka sin personliga åsikt vid den kvalitativa värderingen i konst. Men därmed har vi inte heller kommit lösningen av de delikata problemen så mycket närmare.

FRÅGAN OM konstkritiken (liksom all annan kritik) är ju oerhört komplicerad som vi vet. Och den har ju varit ständigt aktuell, i vår tid som för hundratals år sedan. Intimt knuten som den är till konstens egna och innersta elementa. Går vi på djupet, och i filosofisk mening, visar det sig att det finns objektiva upplevelsenormer för all konst, som visst inte är så svårtåkomliga som det skenbart kan tyckas. Jag vet ingen som tolkat detta så genialt enkelt och fascinerande som den österrikiske filosofen Ernst Zierer (numera bosatt i USA). Han föreläste för många år sedan vid Stockholms högskola och sammanfattade sina forskningar i ett mycket intressant verk under den tunga tyska titeln "Die absolute Tiefanschauung", på svenska "Den absoluta värdeskådningen". En uppenbarelse av klarhet och reda i konstteoretiska frågor, som alls inte bör förskräcka den nyfikne om han får den svårtåkomliga boken i sin hand. Här är intet plats att på några rader presentera denna konstfilosofi. Men jag skulle önska, att vi alla kommit i kontakt med denna, konstnärer som kritiker, då skulle det varsta lättare att föra saklliga resonemang i behärliga frågor.

EFTER DENNA LÅNGA inledning, med vilken jag velat deklarera mig som utomstående tredje part i den berörda tvisten vill jag ge mig in på mitt egentliga uppdrag: att recensera utställningen på ABF-gallerietet, där Edmund Bade och hans mälande hustru Ingrid Bade just nu utställer. Tilläggas kan att jag inte frågat utställarna om lov.

Edmund Bade har ju tidigare dokumenterat sitt intresse för vissa mindre vanliga tekniska konstarter. För flera år sedan utförde han en större väggdekoration i stenmosaik med motiv som anknöt till de mångtusenåriga grottmålningarna i Dordogne och andra centralsydeuropeiska fyndplatser. På sin utställning i ABF-gallerietet häromåret utvecklade han denna teknik vidare i en serie till formatet blygsamma "Stenåvor".

Även denna gång använder han naturstenens skilda former och färger som uttrycksmedel för sin spirituella fantasilek att åstadkomma bilder, som pendlar mellan motiviskt realism och estetiskt arrangemang. Han plockar helt enkelt stenskärvor och slagglumpar och fäster dem samman i cement, interfolierade med rostiga spikar, glasskärvor och metallfisor. Det blir som att titta in i grottmynningar eller kika ner i vattenbrunnar, fyllda av hemligheterfulla väsen. Man kan tala om konsthantverk, men där finns också plats för uttrycksfull romantik, man upplever trollansikten och underliga sagoväsen, "Urtidsdjuret", "Flimmerdjur", "Spökträdet". Men också expressionistiska kraftfull skeum i "Framvällande". En serie grafiska blad "Ungdom 1970", redigt tecknade porträtt, ställer han generöst till förfogande för insamlingen åt katastrofoffren i Östpakistan.

INGRID BADE visade oss senast en homogen samling oljemålningar där trädrötter och trädstubbar dominerade den fina kvaliteten. Nu har hon motiviskt stigit upp från marknivån och fört oss in i landskapet självt. Gärna ser hon det i höstens glödande färger, såsom i den visionära "Tallarna", och hennes "Solroson" mot en vit kritig fond ger också något av höstens sista mättnad och mognad. Hon är sparsam med koloriten, grågrön, gråblå, blekt gul men mustig materiellt sett när hon handekas med paletthniven; de vita ytorna blir ganska tungs i huvvägarna i spanska byar, ja t o m i rönnkvistarnas blom, men hon övervinner materien och för oss in i fina stämningar, såsom hos vattenlandskapets skiftningar i "November". Även hennes figurmålningar väcker respekt fast de på intet sätt är orginella. Ingrid Bade är oneklligen på stark frammarsch.

KAGE LIEFWENDAL

Eskilstuna-Kuriren
80:e årgången
Chefredaktör och ansvarig utgivare
Hans Schöier
Redaktionschef
Axel Jerlehagen
Eskilstuna-Kurirens Tryckeri AB
Verkst. dir. Roland Akerlund

Telefonnummer:
016/13 71 60
Växel
måndag—fredag ..... 8—22
lördag ..... 8—12
söndag ..... 15—22
Efter växelns stängning
Huvudred. 13 71 63 13 71 66
13 67 47 11 63 08
Idrottsred. 13 71 64 14 44 09

Felanmälan
betr. tidningsutbärningen i Eskilstuna:
Pressbyrån entrepenör 14 67 81

Abonnemangspriser:
Helår ..... 155:—
Termin (4 mån.) ..... 56:—
Månad ..... 15:—

Postgirokonto nr 2 97 89
Postadress:
Box 366, 631 05 Eskilstuna 1
Eskilstuna-Kurirens Tryckeri 1970